

Klima og bærekraft

Rose Bergslid, Næringsgruppe Klimasmart Landbruk

- Arbeid med ny fylkesstrategi for landbruket i Møre og Romsdal
- Deltakelse i forskningsprosjektet URBANFARMS

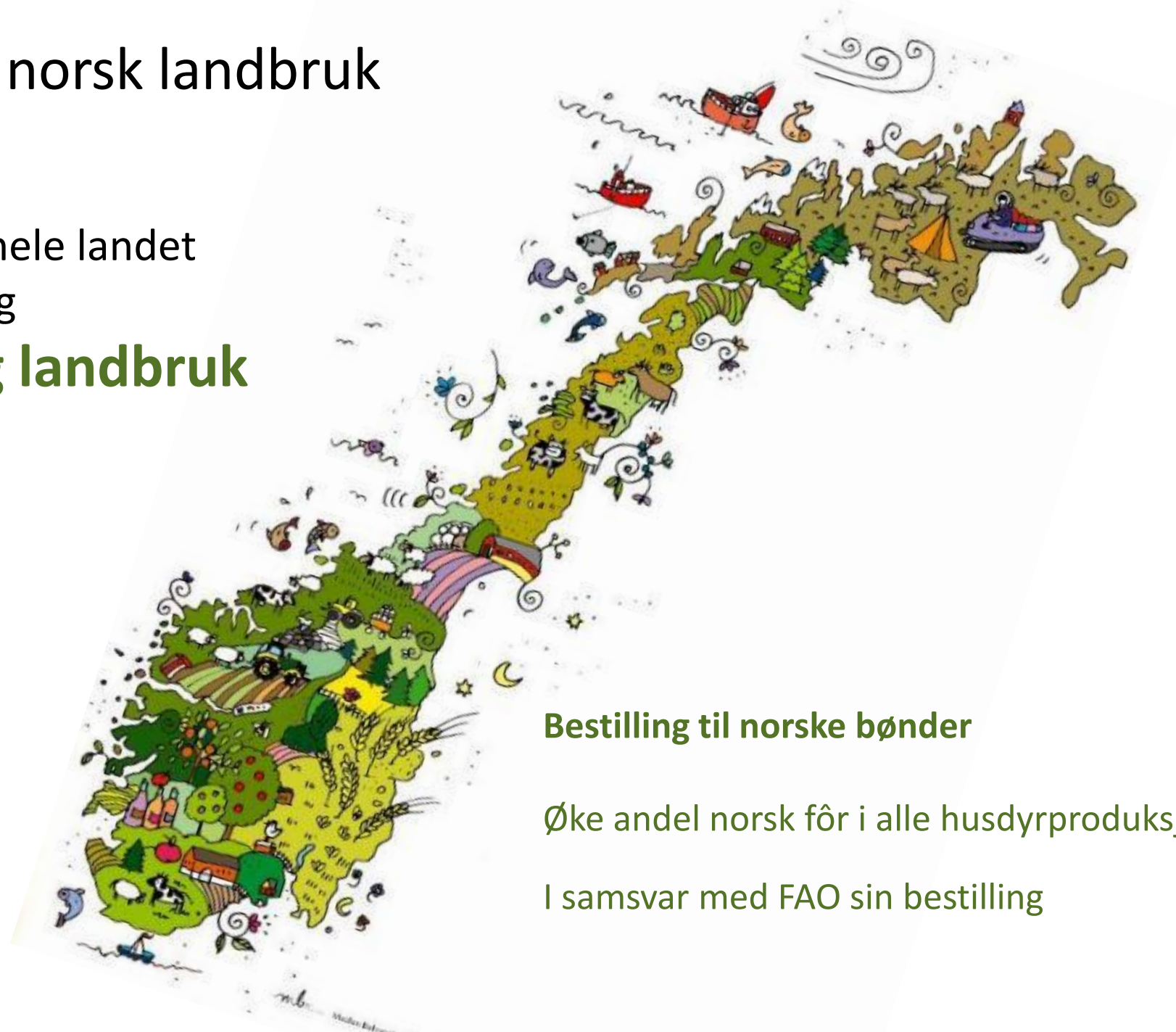
Vårt felles gårdsbruk

«Alle land må bruke alle tilgjengelige ressurser til produksjon av mat» FAO

Hovedmål for norsk landbruk

- Matsikkerhet
- Landbruk over hele landet
- Økt verdiskaping
- **Bærekraftig landbruk**

Bestilling til norske bønder

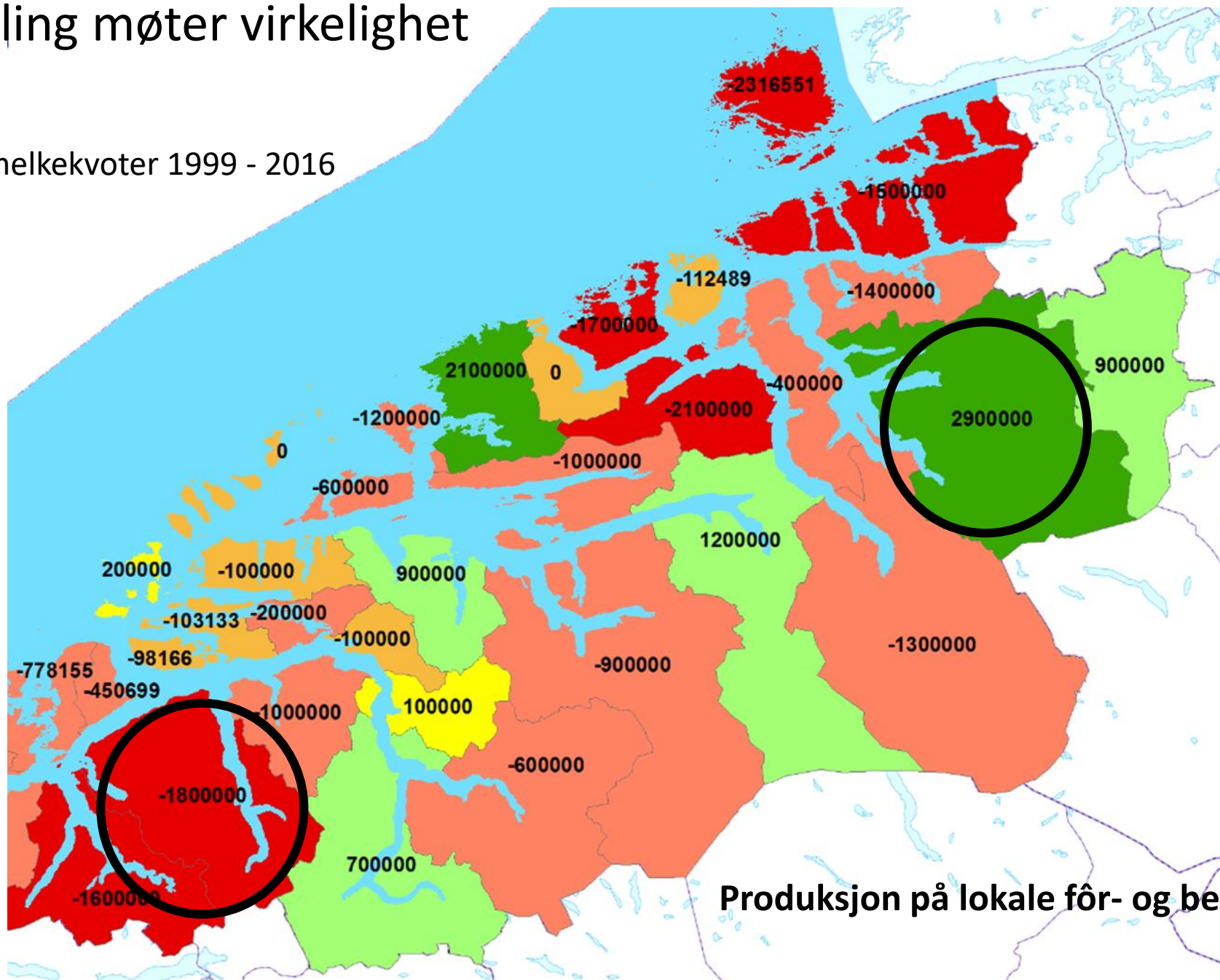
Øke andel norsk fôr i alle husdyrproduksjoner

I samsvar med FAO sin bestilling

Når bestilling møter virkelighet

M&R: Endring i melkekvoter 1999 - 2016

Melkeleveranse:
+ 41%

Areal:
Ingen endring

Melkeleveranse:
Minus 13%

Areal:
Minus 20%

Produksjon på lokale fôr- og beiteressurser svekkes

Utfordring 1:

Dramatiske endringer i melkeproduksjonen

- Store avstander og mange skifter

- fôr- og gjødsellogistikk
- agronomi
- beiting

«Selv om alle døgnets timer tas i bruk er det nødt å bli snarveier»

- Fortsatt svært mange båsfjøs

- hva skjer?
- konsekvenser?

Utfordring 2:

Forholdet mellom
klima og bærekraft
er feil

Klima

Bærekraft

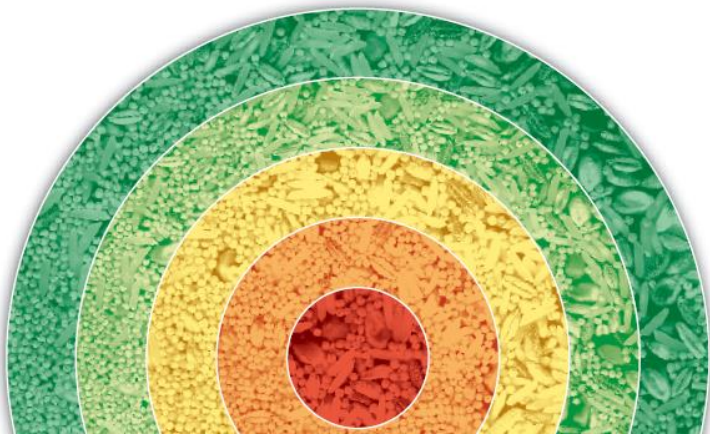
Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

SAFA

SUSTAINABILITY ASSESSMENT OF FOOD AND AGRICULTURE SYSTEMS

GUIDELINES

VERSION 3.0

Globalt rammeverk for bærekraftig matproduksjon

---

4 dimensjoner:

Styring og ledelse, miljø,
sosial velferd, økonomi

Fra rammeverk til verktøy

- Utviklet av FiBL,
forskningsinstitutt i Sveits
- Mer enn 60 forskere fra hele
verden
- Brukes i prosjektet
URBANFARMS

smart
sustainability monitoring
and assessment routine

SUSTAINABILITY ASSESSMENT

Økologisk bonde med vestlandsk fjordfe og gammalnorsk spælsau

Noen faktorer ved drifta som bidrar positivt i bærekraftsanalysen:

- ❖ Dyr får være ute
- ❖ Bruk av utmarksbeiter
- ❖ Skjøtsel av kulturlandskap
- ❖ Fremmer biologisk mangfold og rødlistearter avhengig av beiting
- ❖ Bruk av lokale/utrydningstrua raser
- ❖ Lite bruk av fôr til drøvtyggeren som er egna til menneskemat
- ❖ Ingen bruk av potensielt skadelige plantevernmidler
- ❖ Sirkulering av næringsstoff
- ❖ Debiogodkjent drift
- ❖ Lett utstyr – ingen alvorlige pakkeskader på jorda

Bondens drift samsvarer med bestillinga til norske bønder

Hva med klimaregnskapet?

*«Med dagens sterke fokus på metan
får jeg et dårlig resultat på mitt
klimaregnskap»*

I sterk kontrast til «kjøttproduksjon ala fiskeoppdrett»

“By spending time at a feedlot rather than grazing, cattle reach their market weight much faster. They are alive, and belching methane, for a shorter time.”

“Corn or other high-energy grains account for up to about half the feed.”

“Studies have shown that a high-grain diet produces less methane.”

But....

- ❖ The microbes that break down corn are different from those that work on grass, so cattle have to be monitored carefully for bloat or other health problems
- ❖ The way they concentrate and store manure, leads to high levels of local air and water pollution
- ❖ Runoff of nitrogen-rich manure into waterways can contribute to "dead zones" in coastal areas

Bærekraft er mer enn klima

Toros klimamerking

Vi vil gjøre det lettere for deg å velge bærekraftig og klimasmart også på middagstallerkenen.
Derfor har Toro innført Klodemerket – et klimamerke for mat.

Skjønner den vanlige forbruker at en
«klimavennlig» matproduksjon ikke nødvendigvis er bærekraftig?

Klimagassutslipp fra utendørslager for bløtgjødsel fra storfe

NORSØK RAPPORT | VOL. 6 | NR. 9 | 2021

Vi mangler **mye** kunnskap!

«En stor utfordring for estimatene i det nasjonale utslippsregnskapet er at det er gjort svært få målinger under norske forhold på utslipp av klimagasser.»

Vi trenger kunnskap som:

Bidrar til at bonden kan drive
bærekraftig - på norske ressurser
- over hele landet

*«Vi er i ferd med å sage over greina
vi sitter på»* DN 11.6

Retter opp forholdet mellom
klima og bærekraft

For, driver du bærekraftig driver
du også klimavennlig

